

L'hora de Washington

Superada la caparra de les eleccions israelianes, el nou govern ha d'ensenyar ben aviat les cartes. Netanyahu tindrà la primera ocasió de fer-ho en el seu primer viatge oficial a Washington.

L'endemà mateix de la justíssima victòria dels nacionalistes de dreta a Israel, i del seu cap de fila, Binyamin Netanyahu, el 30 de maig, totes les capitals de l'Orient Pròxim i Mitjà van mirar lluny cap a l'oest. Tots els mandataris hi buscaven una pesigada de Washington que els despertés del malson en què l'artífex del procés de pau, Shimon Peres, era evacuat del poder.

Tothom ja ha tingut temps de despertar-se: Netanyahu ha format govern, com era de preveure: amb més falcons que no pas coloms; els àrabs han buscat un mínim comú denominador en una cimera sense precedents des de la Guerra del Golf Pèrsic, i els nord-americans han intentat de destriar el gra de la palla en la retòrica governamental israeliana que, agafada al peu de la lletra, representaria la fi del procés de pau.

Ara toca, doncs, de fer les primeres jugades. Netanyahu comença a moure fitxa, dimarts, en la seva primera visita oficial a Washington. És de preveure que farà una declaració de principis en favor del procés de pau, però queda per veure si el president dels Estats Units aconseguirà res més del líder israelià que les bones paraules expressades ja per Netanyahu al secretari d'Estat, fa quinze dies a Jerusalem.

A casa no va voler donar cap pista. Potser es reservava per als salons de la Casa Blanca, o potser ha optat per continuar apostant per l'ambigüitat, a l'espera d'una hipotètica victòria el novembre del candidat republicà a la presidència dels Estats Units, Bob Dole, més comprensiu, en principi, amb les posicions intransigents de la dreta israeliana.

Sigui com sigui, ja ha arribat l'hora de Washington. Clinton haurà de passar a l'acció. Fins ara l'administració nord-americana s'ha limitat a demanar paciència als àrabs i a recordar-los que una cosa són les promeses electorals (els famosos tres nos del Likud: no a un estat palestí, no a compartir Jerusalem i no al retorn dels Altells del Golan) i una altra la gestió de govern.

En aquest cas, emperò, l'assumpte no és tan clar: el programa electoral de Netanyahu –i el del seu govern presentat al Parlament– és taxatiu: es proposa de posar fi al principi de pau en canvi de territoris; per començar, construint nous assentaments a Cisjordània, Gaza i al Golan.

Vistes aquestes propostes, el dilema de Clinton pot acabar col·lapsant la seva capacitat decisòria: o bé ha d'optar per recordar a Israel que no pot sobreviure sense l'ajut nord-americà (3.000 milions de dòlars anuals) i que els diners només arribaran si es manté el compromís de negociar la pau en termes realistes; o bé

Binyamin Netanyahu. El president israelià ha format un govern amb més falcons que no pas coloms.

es decideix a deixar passar el temps amb un compromís genèric de Netanyahu fins a les eleccions per no posar en perill el suport del *lobby* jueu per al seu segon mandat.

Però Clinton sap que aquesta última possibilitat no és exempta de perills, perquè ha posat bona part del seu prestigi internacional en mans de l'evolució positiva del procés de pau, i ara una falta de determinació li arruïnaria la imatge de mediador.

La lectura que en farien els àrabs seria igualment negativa i acorralaria encara més el president palestí Yasser Arafat, que té vinculada la supervivència política, i potser física, a l'avenç de les converses de pau amb l'ampliació de l'autonomia i amb l'eventual consecució d'un estat palestí.

Clinton, doncs, haurà de triar, com ja féu el seu antecessor, George Bush, a l'hora de fer seure a la taula de la conferència de Madrid el més falcó dels primers ministres israelians, Yitshaq Shamir, al 1991. A Shamir, li anaven aleshores uns avals de 10.000 milions de dòlars. Quina serà l'aposta de Clinton amb Netanyahu?

Joan Roura